

MORSKE STRUJE

Fizika | Geografija | Matematika | Kemija

MED
EDUC

KLIMATSKE PROMJENE

PEDAGOŠKI SADRŽAJ (KLJUČNI POJMOVI):

- Pokusi s morskim strujama
- Simulacija topljenja leda
- Temperatura vode
- Salinitet

POTREBNO PREDZNANJE:

Osnovno znanje o klimatskim promjenama i kruženju oceana (O1)

ISHODI UČENJA/KOMPETENCIJE:

UČENICI ĆE MOĆI

- slijediti znanstveni protokol: eksperiment / promatranje / hipoteza
- povezati izvedene pokuse s funkcioniranjem morskih struja
- identificirati površinske i dubinske vodene struje
- razumjeti utjecaj topljenja leda na neravnotežu morskih struja

MED
EDUC

OPIS AKTIVNOSTI / NASTAVNI SCENARIJ:

PROVEDBA

- ① #1: Učitelj predstavlja aktivnost i dijeli učenike u nekoliko skupina.
- ② #2: Učenici započinju s prvim pokusom slijedeći upute: *Zagrijte obojanu (plavu) vodu. Uronite termometar u posudu s vrućom vodom i promatrazite temperaturu. Kad dosegne 60° C, uzmite malu količinu ove vode pipetom. Potopite kraj pipete u hladnu vodu, a zatim je polako pritisnite kako bi ispustili vruću vodu u posudu.*
- ③ #3: Učenici skiciraju pokus i raspravljaju o uočenom, pokušavajući objasniti opaženi fenomen.
- ④ #4: Učenici nastavljaju sa sljedećim pokusom: *Uzmite malu količinu obojene (zelene) slane vode pipetom. Uronite kraj pipete u slatku vodu, a zatim polako pritisnite kako bi ispustili slanu vodu u posudu.* (Slana voda priprema se dodavanjem nekoliko žlica soli u običnu vodu).
- ⑤ #5: Učenici skiciraju pokus i raspravljaju o uočenom, pokušavajući objasniti opaženi fenomen.
- ⑥ #6: Učenici nastavljaju sa sljedećim pokusom:
Pripremite posudu s vodom iz slavine i drugu sa slanom vodom. Za slanu vodu ulijte 2 žličice krupne soli i promiješajte da se sol otpoti. U svaku posudu umočite kocku leda u boji.
- ⑦ #7: Učenici skiciraju pokus i raspravljaju o uočenom, pokušavajući objasniti opaženi fenomen.
- ⑧ #8: Učenici čitaju sljedeći tekst:
„Morska struja je kretanje morske vode, a karakterizira je smjer, brzina i protok. Postoje dvije vrste struja: površinske i dubinske.
Zemlja sunčevu energiju prima neravnomjerno: različito je na polu (zbog kuta dolaska sunčevih zraka) ili na ekvatoru. Intertropska zona prima jednako energije kao i sav ostatak planeta. Ova neravnoteža pokreće atmosferu i oceane, koji pokušavaju toplinski uravnotežiti cjelinu. Zbog te neravnoteže generiraju se i vjetrovi koji su glavni čimbenici površinskih struja. Na ova kretanja utječe sila uslijed rotacije Zemlje, koja se naziva Coriolisova sila. Ova neravnoteža također uzrokuje temperaturne razlike, ovisno o zemljopisnoj širini. Temperaturne razlike uzrokuju razliku u slanosti vode, a time i u gustoći, stvarajući tako dubinske struje.“

 #9: Učenici odgovaraju na sljedeća pitanja:

- 1 – Što je morska struja?
- 2 – Koje su dvije vrste morskih struja?
- 3 – Koji su uzroci dviju različitih morskih struja?

 #10: Učenici čitaju sljedeći tekst o važnosti Golfske struje:

Golfska struja je morska struja koja je dio globalne cirkulacije termohalina, čuvene prijenosne trake, koja prenosi toplinu iz tropskih krajeva do polova. Svoju toplinu, nakupljenu u tropima, prenosi u zračne mase iznad Europe, pomažući zagrijavanju regionalne klime. Hlađena i obogaćena hladnjim i slanim, dakle težim arktičkim vodama, ova se struja spušta na dno oceana i vraća se na Antarktik.

Pokretač ove termohalinske cirkulacije razlika je u gustoći, a time i u temperaturi i slanosti vodenih masa. Stoga se pretpostavlja da bi pojačano otapanje ledenjaka, zbog globalnog zatopljenja, moglo usporiti Golfsku struju smanjenjem slanosti polarnih voda. "Topla, slatka voda je laganja od hladne i slane vode", kaže Josh Willis, NASA-in oceanograf. Takvo usporavanje imalo bi posljedice na europsku klimu koja bi se ohladila.

 #11: Učenici odgovaraju na sljedeća pitanja:

- Što je Golfska struja?
- Zašto Golfska struja tone na dno oceana kad stigne na Arktik, a zatim se vraća na Antarktik?

 #12: Učitelj pita učenike što su naučili tijekom aktivnosti o morskim strujama i zaključuje razgovorom o utjecaju klimatskih promjena na cirkulaciju oceana.

Vrsta aktivnosti		Pokus, rasprava
Ciljana skupina		Od 12 godina
Mjesto izvođenja		Učionica, laboratorij
Potrebni materijali		Zelena i plava boja za vodu / ploča za kuhanje / termometar 2 posude / 2 pipete / krupna sol / posuda s kockicama leda
Trajanje aktivnosti		Provedba: 2 sata
Autor		CPIE Bastia U Marinu Nije potrebna autorizacija
Poveznice		https://phys.org/news/2010-03-nasa-atlantic-conveyor-belt.html http://www.ecoles.cfwb.be/avise/SECOND_AIRE/pedagogie/G%C3%A9ographie/Mr%20Fallais/courants%20marins.pdf https://www.futura-sciences.com/planete/actualites/oceanographe-fonte-arctique-affecte-courants-oceaniques-plus-encore-44867/
Bilješke autora		-

Departament de
Sostenibilitat i
Medi Ambient
Consell de Mallorca

Med.oro

